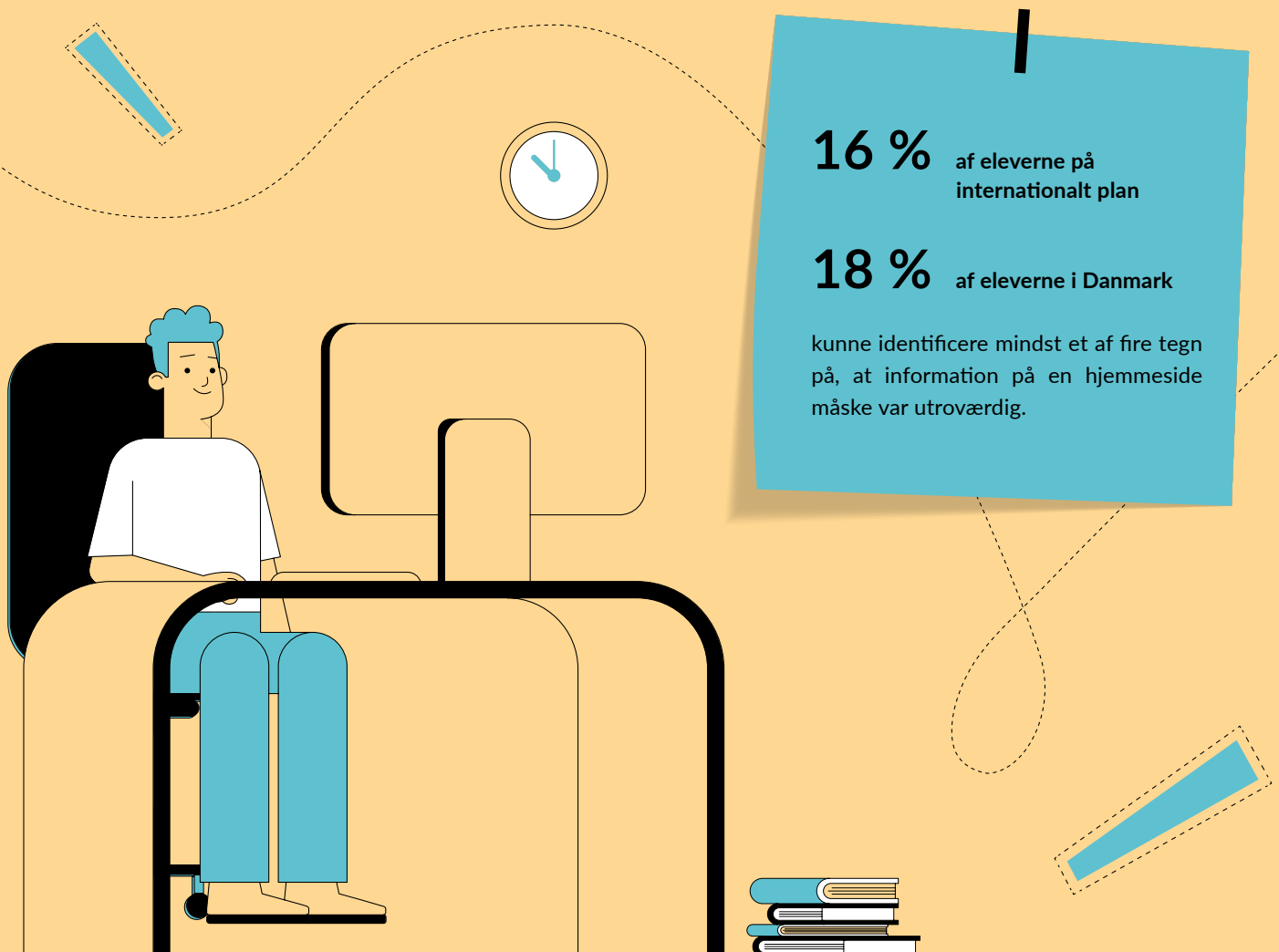

LÆRER-STYKKE SANDT ELLER FALSK?

Strategier til at støtte elever i at vurdere information

Elever i hele verden finder og bruger information fra nettet. Men hvordan kan elever lære at forholde sig kritisk til troværdigheden og relevansen af den information, de tilgår?

63 % af lærerne på internationalt plan rapporterede, at de har brug for mere efteruddannelse for at kunne understøtte eleverns evne til at kunne vurdere troværdigheden af information fra nettet. Dette Lærer-stykke fremhæver resultater fra IEA's ICILS-undersøgelse (*International Computer and Information Literacy Study*) 2023 og giver eksempler, som forhåbentlig kan inspirere til arbejdet med udvikling af eleverns kompetence til at vurdere og håndtere information – en kompetence, som har afgørende betydning for deres skolegang og digitale deltagelse i hverdagen.

ICILS 2023-opgave, som illustrerer træk, der indikerer en websides utroværdig

1. Manglende kildeangivelse eller understøttende dokumentation

Eksempel på elevsvar:
Der står ikke, hvor informationen kommer fra.

2. Informationen kan være overdrevet/opfundet for at sælge et produkt

Eksempler på elevsvar:
Det er tydeligvis bare en reklame, som skal få dig til at købe pillerne. De vil sælge pillerne.

○○○ < >+ □

OregaLiv

Denne vilde oregano vokser på klipper i middelhavsbjergene, og det gør den rig på naturlige spormineraler. I modsætning til almindelig oregano er Oregaliv ufortyndet. Det er en blanding af vild, frisk bjerg-oregano, rhus coriaria (sumak), økologisk hvidløgpulver og økologisk løgpulver.

Klik her for at købe.

Kontakt os

Salg
salg@oregaliv.icils

Hovedkontor
hovedkontor@oregaliv.icils

Giftstoffer
Der er mange giftstoffer i den luft, vi indånder, og lungerne har ingen naturlig måde at kunne forsvare sig på.

Lunger
Når giftstofferne når frem til lungerne, bliver de irriterede og overbelastede.

Anbefaling
Jeg har brugt dette produkt med stor succes. Det er godt imod slim i lungerne. Det virkede, da antibiotika ikke virkede.

Forskning
Vores erfarne forskerhold har fundet ud af, at OregaLiv er det mest effektive produkt nogensinde til at hjælpe dig med at trække vejret ubesværet.

4. Mangel på uafhængig undersøgelse/forskning

Eksempler på elevsvar:
De undersøger selv, om pillerne virker. De bruger ikke andre til at undersøge det.

3. Der er kun én anonym anbefaling

Eksempler på elevsvar:
Man ved ikke, hvem der har skrevet anbefalingen. Der er kun én kundeforbedling.

Opgave-id: C1H05ZC

Opstil klare og eksplicitte kriterier, som eleverne kan anvende, når de skal vurdere troværdigheden af information

Elever interagerer ofte med digitalt indhold, men hvor ofte vurderer de systematisk indholdets troværdighed?

Når lærere - uanset fagområde - skal arbejde med elevers evne til at vurdere troværdigheden af information fra internettet, kan de for eksempel diskutere følgende spørgsmål med eleverne. Spørgsmålene kan grupperes under forskellige kriterier:

Nøjagtighed

- Hvilke belæg (fakta, undersøgelser, dokumentation) er angivet til at understøtte oplysningerne?
- Kan belæggenes ægthed og nøjagtighed kontrolleres?
- Er der dokumentation for, at oplysningerne har været tjekket af en redaktør, eller er der en anden form for kvalitetssikring?

Autoritet

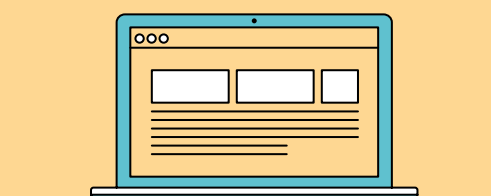
- Hvad er producentens baggrund og kvalifikationer?
- Er producenten tilknyttet en anerkendt organisation eller institution?

Ensidig eller forudindtaget

- Er oplysningerne udtryk for holdninger, der præsenteres som sandhed uden at være understøttet af belæg?
- Præsenteres der flere perspektiver eller synspunkter på oplysningerne, når det er relevant?
- Er informationen fuldstændig, eller er der (vigtige) oplysninger, som udelades?
- Hvorfor blev informationen lagt op, hvem har fordel af at gøre dem tilgængelige og påvirker det oplysningernes troværdighed?
- Hvis der forekommer reklamer, er de så tydeligt markeret som sådanne, og er de adskilt fra andet indhold?

Gyldighed – for informationer, som skal være aktuelle

- Hvor gamle er oplysningerne?
- Hvornår blev oplysningerne opdaterede eller reviderede?

63 % af eleverne på
internationalt plan

84 % af eleverne i Danmark

rapporterede, at de i moderat eller stort omfang har lært at vurdere troværdigheden af information på internettet i skolen.

68 % af eleverne på
internationalt plan

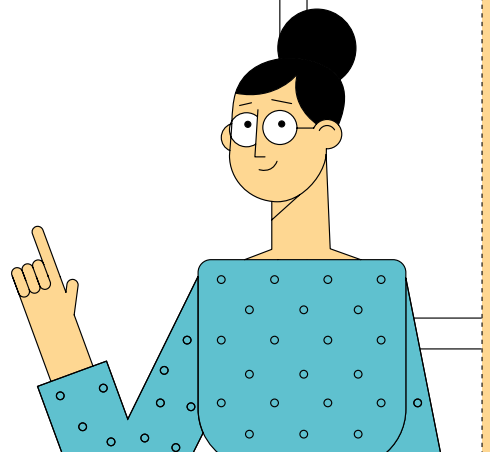
62 % af eleverne i Danmark

rapporterede, at de i moderat eller stort omfang har lært at vurdere troværdigheden af information på internettet uden for skolen.

Støt eleverne i at udvikle metoder til at vurdere kvaliteten af information

Lærere kan aktivt opfordre elever til at undersøge troværdigheden af online oplysninger, såsom:

- ✓ At kontrollere at de kilder, der henvises til, eksisterer og er troværdige
- ✓ At sammenligne oplysningernes nøjagtighed med andre kilder
- ✓ At undersøge hjemmesiden og for eksempel bruge "Om os" eller "Kontakt" for at finde ud af mere om dem, der står bag hjemmesiderne
- ✓ At se, om oplysningerne afspejler anerkendte kilder
- ✓ At kontrollere, hvornår siderne blev oprettet og opdateret
- ✓ At kontrollere eksperteres vurderinger af eller kommentarer til informationerne.

24 % af eleverne på
internationalt plan

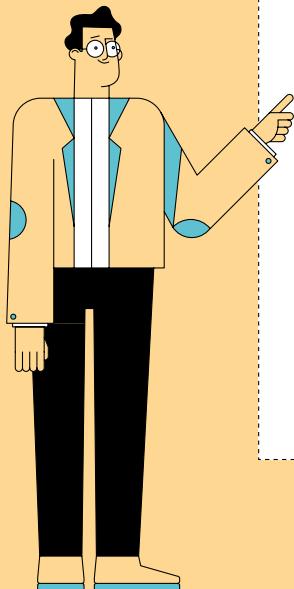
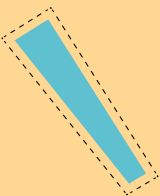
36 % af eleverne i Danmark

kunne identificere mindst én metode, som de kunne bruge til at kontrollere, om en hjemmeside var en troværdig kilde til information.

4 % af eleverne på
internationalt plan

5 % af eleverne i Danmark

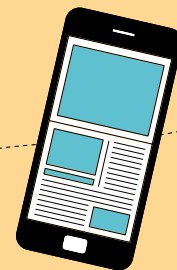
kunne identificere to metoder, som de kunne bruge til at kontrollere, om en hjemmeside var en troværdig kilde til information.

Evaluer elevers vurdering af information

Hvis elever skriver tekster eller laver præsentationer, der indeholder information fundet på nettet, kan lærerne opstille nogle klare og eksplicite kriterier for, hvordan oplysningerne skal kontrolleres. Læreren kan for eksempel bede eleverne angive, hvilke spørgsmål de har stillet, eller hvilke metoder de har brugt, til at undersøge og vurdere oplysningerne. På den måde vejledes eleverne i vigtigheden af kritisk at kunne vurdere informationer. Når lærere på tværs af fag arbejder med kriterierne, bliver det tydeligt, at kompetencen er relevant i mange sammenhænge.

Tre ud af fire lande rapporterede, at vurdering af troværdigheden af information fra internettet indgår i læseplaner og er knyttet til læringsmål.

MERE INFORMATION

ICILS indsamler data fra elever i deres 8. skoleår (hvor gennemsnitsalderen for elever er 13,5 år eller derover) og fra lærere, som underviser elever på 8. årgang i alle fag, herunder i eventuelle it- og teknologiforståelsesfag. ICILS 2023 er undersøgelsens tredje runde. Undersøgelsen startede i 2013.

I de deltagende lande undervises der i teknologiforståelsesområdet (datalogi, computer- og informationskompetence, it-fag osv.) både som et separat fag og som en integreret del af andre fag. Derfor beder vi i ICILS lærere i alle fag om at svare på et spørgeskema.

I en stadig mere digital verden er det essentielt, at elever udvikler kompetencer til kritisk at kunne vurdere relevans, nøjagtighed, troværdighed og sociale konsekvenser af online information. Disse kompetencer er centrale i det, der undersøges og rapporteres i ICILS.

Dette Lærer-stykke er baseret på den internationale ICILS 2023-rapport, *An international perspective on digital literacy: Results from ICILS 2023* redigeret af Julian Fraillon.

Indhold: Julian Fraillon (IEA)

Design: Jane Mack (IEA)
Jasmin Schiffer (IEA)

Tilpasning og støtte:

Dette er en tilpasning af en engelsk version udgivet af IEA. Tilpasningen er udført af Comms Multilingual Limited (Storbritannien) og DPU Aarhus Universitet. Tilpasningen er ikke blevet kontrolleret af IEA. IEA er ikke ansvarlig for eventuelle unøjagtigheder, udeladelser eller forskelle mellem denne tilpasning og den originale version.

© 2024 Stichting IEA Secretariaat Nederland

